

NORGES POLITILEDERLAG

Brugata 19, boks 9096, Grønland, 0133 Oslo
Tlf 23 16 31 50 – fax 23 16 31 55
mail "post@nlpl.no"

Det kongelige justis- og politidepartement
Pb 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, den 7.01.09

JUSTISDEPARTEMENTET	
8 JAN 2009	
SAKSNR.: 200502517	
AVD/KONT/BEH: KOA DUS /	
DOK.NR. 59	ARKIVKODE: 452

Høringsuttalelse:

Barn og straff – utviklingsstøtte og kontroll

NOU 2008:15 - Deres ref 200502517/TRH

Innledningsvis ønsker Norges Politilederlag (NPL) å berømme utvalget for et grundig arbeid innen et kompleks område. Etter Stortingets mandat skulle utvalget se på både muligheten for å redusere bruken av fengselsstraff overfor målgruppen, samt se på hvordan slik straff burde gjennomføres i de tilfeller det ikke kunne unngås.

Det er i utgangspunktet en fallitterklæring og et erkjent nederlag det øyeblikket det offentlige må tre regulerende inn i barns atferd. Historisk har fundamentet for vårt samfunnssystem vært bygget på tillit og forpliktende samhandling. Sosiale nettverk og religion har satt standarder for atferd og korrigert avvik fra denne. Den generelle samfunnsutviklingen bryter nå mer med disse etablerte mønstrene og samfunnsbildet blir i dag mer kompleks og fragmentert. Det skjer en uavlatelig kamp mellom hensynet til enkeltindividets rett kontra fellesskapets (det offentlige i vår sammenheng) behov.

I det følgende vil enkelte av utvalgets forslag bli kommentert:

9.2 Bruk av pågrepelse og varetektsfengsling

Vi deler utvalgets oppfatning av at ulike behov tilsier at disse tvangsmidlene fortsatt må kunne benyttes men at det gjøres som siste utvei. Pålegg om at barnevernstjenesten skal møte i fengslingsmøtet vil sikre at barnevernet håndterer den enkelte problemstilling og ikke minst gjennom sin opplysning til retten må synliggjøre det arbeidet som er gjort eller er planlagt iverksatt.

Innstillingen trekker gjennomgående opp et skille mellom barnevernet og barnet på den ene siden og de andre aktørene på den andre. Vi deler denne oppfatningen og tror dette skillet bidrar til en bedre helhetsløsning.

9.3 Prøving av varetektsfengslingen hver annen uke

Det foreslås prøving av varetektsfengslingen hver annen uke. De forhold som i utgangspunktet vurderes så alvorlige at varetektsfengsling blir begjært har i utgangspunktet i seg en så høy grad av alvorlighet at etterforskningen vil være omfattende. Den vil da samtidig være noe tidkrevende. Det vil kunne virke hemmende for sakens raske ferdigstillelse samt kvalitet å skulle gjennomføre så hyppige fengslingsmøter som foreslått. Det antas videre at barn som oppfyller vilkår til fengsling befinner seg i en slik situasjon at det neppe vil ta skade

NORGES POLITILEDERLAG

Brugata 19, boks 9096, Grønland, 0133 Oslo
Tlf 23 16 31 50 – fax 23 16 31 55
mail "post@npl.no"

av fengslingsperiode på eksempelvis fire uker – snarere tvert i mot. Etter dette sier vi oss uenige i forslaget om prøving av varetektsfengslingen hver annen uke.

9.4 Innholdet i varetektsfengslingen

Vi støtter forslaget om forbud mot brev- og besøksforbud. Det vil i en del saker åpenbart være behov for brev- og besøkskontroll, hvilket fremstår som ukomplisert og gjennomførbart.

9.5 Reaksjonsformer

Utvalget ønsker å videreføre fengsel som mulig reaksjonsform i tilfeller hvor barn har begått alvorlige eller gjentatte lovbrudd. Vi deler utvalgets syn da dette i enkelttilfeller vil være nødvendig av hensyn til almenntilrettelegging og samfunnsvern. Vi er videre positive til forslagene om bruk av påtaleunntatelser. Ved innføring av forenklete påtaleunntatelser ser vi for oss gode, effektive og individuelle reaksjoner. Utvalget har her tenkt nytt, men samtidig satt tydelige begrensninger for gyldighetsområdet. Vi ser for oss en senere utvidelse av ordningen, også til å gjelde andre type saker og samt for de over 18 år, men dette ligger ikke i denne uttalelsens mandat å kommentere videre.

Utvalget har sett at bruken av konfliktråd i for stor grad har vært avhengig av fornærmedes samtykke og deltakelse. Det åpnes nå for at andre kan representere fornærmede, hvilket igjen vil kunne aktualisere bruken ved naskerier m.v. Vi støtter dette forslaget og tror at barnet ikke vil få en mindre lærerik opplevelse av å møte en representant fra kjøpesenteret i stedet for en daglig leder av den konkrete butikken hvor forholdet skjedde.

Vi støtter dog ikke forslaget om at interesseorganisasjoner skal representere i saker uten fornærmet. Vi ser ikke at brudd på vegtrafikkloven eller narkotikalovgivningen er egnet til behandling i et konfliktråd hvor representanter fra interesseorganisasjoner skal representere det offentlige. Det offentlige må selv fronte og ta det nødvendige "oppgjøret" direkte med lovbrakeren ved irettesetningen. Overført til eksempelvis tingrettens behandling av ATK-saker ville det finnes ulike skranker for at Trygg Trafikk overtok aktorrollen.

Det foreslås opprettet en egen straffereaksjon – overføring til ungdomsstormøte. Vi slutter oss til forslaget og de vurderinger som ligger til grunn. Dette er nytenking og i det ligger samtidig at en del rutiner for praktisk gjennomføring vil måtte bli til underveis. Gjennomføringen er lagt til konfliktrådet, hvilket trekker opp en viktig grense til barnevernet – en grense som utvalget har vært tro til gjennom hele utredningen.

Det foreslås videre en kartlegging av siktede (9.7) hvilket vi ser som et sentralt element som må være tilstede dersom en ungdomsplan skal bli vellykket. Vi vil imidlertid peke på den store utfordringen som ligger i å utarbeide en slik i det tidsrommet man har til rådighet.

Vi deler oppfatningen av at det ved overføring til ungdomsstormøte også må utmåles en fengselsstraff som trer inn i de tilfeller hvor ungdomsplanen brytes.

Tiltalte er gitt utvidet adgang til offentlig oppnevnt forsvarer – hvilket synes fornuftig. Forsvarerens rolle i ungdomsstormøte og i det senere rettsmøtet hvor ungdomsplanen skal stadfestes er tydelig beskrevet. Vi deler dog ikke utvalgets oppfatning av at bistandsadvokatens, i de tilfeller slik er oppnevnt, arbeid avsluttes ved hovedforhandlingen.

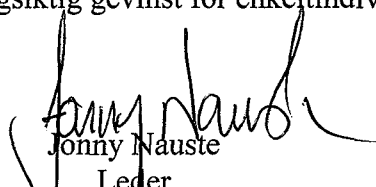
NORGES POLITILEDERLAG

Brugata 19, boks 9096, Grønland, 0133 Oslo
Tlf 23 16 31 50 – fax 23 16 31 55
mail "post@npl.no"

Det vil være viktig å gi fornærmede opplevelse av reell medvirking i hele prosessen. Bistandsadvokat bør av den grunn, på lik linje med forsvarer, kunne gi vurderinger knyttet til ungdomsplanen samt delta i rettemøte hvor planen stadfestes.

9.6 Gjennomføring av ubetinget fengselsstraff

Vi støtter de forslag som framkommer her. Kriminalomsorgen vil ha kompetanse til å opprette et tilbud som nevnt, men dette må sikres gjennomført med å tildele ressurser utover det som i dag er stilt til rådighet. Vi sier oss enige i at bruk av miljøterapeutiske prinsipper i soningen vil kunne gi best mulig langsiktig gevinst for enkeltindividet og for samfunnet.

Jonny Nauste
Leder